
РЕЧ ГЛАВНОГ И ОДГОВОРНОГ УРЕДНИКА

Тридесет година постојања научне дисциплине Политикологије религије

Ове година навршава се тридесет година од рођења научне дисциплине Политикологије религије. Те 1993. године Наставно-научно веће Факултета политичких наука Универзитета у Београду је у реформисани програм наставе на политиколошком смеру увело, по први пут на читавој планети, нову научно-наставну дисциплину Политикологију религије. Била је то велика интелектуална победа. Десет година је трајала борба са многим члановима Наставно-научног већа, индоктринираних ставом Карла Маркса да је „религија опијум за народ“. Да би крају пристали, видевши да су поделе засноване на религији искоришћене од страних сила биле основни разлог за распад Југославије. Оно што је важно јесте податак да је часопис формиран 14 година после етаблирања наставно-научне дисциплине и да је рођен у оквиру ње, са основним циљем да објављује радове који су резултат истраживања из области Политикологије религије.

Дакле пре тридесет година, школске 1993-94. године, Политикологија религије је уведена у наставу Факултета политичких наука Универзитета у Београду. Од тада до данас, око 3000 политиколога су слушали предавања из ове дисциплине и полагаали испите на основном нивоу студија. Са временом је из предмета на основним студијама израстао и мастер програм „Политиколошке студије религије“, опет по први пут на свету са свешћу да је то дисциплина са посебним предметом истраживања. Јер има на планети на разним мастер програмима предмета који се слично овом баве односом религије и политике. Али без уверења да се ради о посебној научној дисциплини политикологије, већ је доживљавају као један сегмент потпуно не политичких наука, какве су нпр. социологија, филозофија или као део политичких наука нпр. наука о међународним односима, упоредној политици и слично. До сада је више десетина студената стекло звање мастера политиколошких студија религије. А основан је и предмет на докторским студијама.

Ако су дипломирани политиколози са београдског ФПН ишта научили из овог предмета онда је то чињеница да у свакој политичкој појави коју анализирају обрате пажњу на могућност да је између осталог и религија утицала на њу. Дакле дипломираним политиколозима београдског Факултета политичких наука се не може десити да, кад нпр. посматрају америчке председничке изборе занемаре улогу религије у том процесу. За њих је

присуство и говор верских вођа на инаугурацији Доналда Трампа податак о коме ће обавезно водити рачуна. Не може им се десити да у нередима који су уздрмали америчку демократију упадом у Конгрес у јануару 2021. године не потраже и евентулно присуство религије. Не може им се десити да прихвате бесмислени став Стејт Департамента после 11. септембра 2001. у коме ова висока иснституција даје себи право да говори као да боље познаје ислам него муслимани и да тврди да тај акт нема никакве везе са исламом. Иако Ал Каида јавно говори супротно. Тако себе доводи у позицију бившег америчког председника Картера када је упозорио ајатолаха Хомеинија „да не меша религију и политику“, па је добио одговор од Хомеинија „да онај ко жели да одвоји ислам од политике, не зна ништа ни о исламу нити о политици и он је будала“. Не може се београдским политиколозима десити да ни нереди око светих места у Јерусалиму за време Рамазана 2023. године не сагледају у светлу чињенице да су од формирања Израела до данас верске јеврејске партије стекле највише утицаја на извршну власт. Не може им се десити да збивања у Украјини не повежу са чињеницом да је Православна црква Украјине аутокефалност добила од патријаршије из Истанбула, која је као самостална потпуно безначајна у сваком погледу, и да постоји само захваљујући подршци САД које отворено стоје иза украјинског политичког пројекта. Дипломираним политиколозима који су учили Политикологију религије не може се десити да не примете пораст утицаја јапанског шинто храма Јасакуни Ђинђа на политику Јапана, што је условило озбиљне спорове са јапанским савезником Јужном Корејом. Не може се десити да не повежу промене у политици Индије са доласком на власт религиозне Баратија Џаната партије. То буквално значи да београдска политиколошка школа, захваљујући политикологији религије, пружа комплетније образовање него било који други депарتمان за политичке науке где тај предмет не постоји. Чак и кад се ради о таквим школама какве су Колумбија универзитет у Њујорку, Институт за политичке студије у Паризу, Лондонска школи за економију и политичке науке...

Аутори, рецензенти и чланови редакције часписа Политикологија религије су људи који схватају да је религија као политичка чињеница веома важна. Веома често чак и пресудна. Чак и када на својим департаманима немају научно наставну дисциплину са таквим именом. Они својим прилозима за часопис јасно покају да су свесни да будућност припада овој дисциплини. Јер утицај религије као политичке чињенице у свету стално расте, а самим тим и простор за увођење у наставу политичких наука овог предмета, стално се повећава.

Због тога је часопис Политикологија религије постао једна од

најмеђународнијих, ако не и најмеђународнија, трибина друштвених наука у свету. Она представља највећи продор у светску друштвену науку у балканској историји од старогрчке филозофије до данас, од Сократа, Платона, Аристотела... Погледајмо само овај број. Тешко да се било где у свету у најпознатијим часописима, као што су на пример Форин Аферс, Форин Полиси, Француска ревија за политичке науке, и сл. могу наћи скупљени на истом месту аутори који са оволико компетенције расправљају о феноменима Ал Каиде, Талибана и ИСИЛ-а чија је појава потпуно променила свет и светску политику у последњих тридесетак година. То је феномен који је далеко опаснији од сукоба у Украјини или сукоба око Тајвана. А реално могуће одговоре на питања која се у вези с тим постављају могуће је потражити у овом специјалном броју.

проф. др Мирољуб Јевтић¹

¹ Оснивач и главни и одговорни уреник часописа. Проф. др Мирољуб Јевтић тренутно обавља дужност амбасадора Републике Србије у Демократској Републици Конго. Контакт имејл: jevticmiroljub@yahoo.com